

PRVI PRAKTIČNI PREIZKUSI NAPRAVE

Ljubljančani so kljub temu sklenili nadaljevati te raziskave, potem ko je bilo ugotovljeno, da je od tistih časov tehnologija predvsem še malošumnih tranzistorjev doživela precejšen napredek, poleg tega pa so Ljubljančani pri nekaterih dosedanjih tujih konstrukcijah odkrili pomanjkljivosti, ki so v preteklosti raziskovalce verjetno vodile do napačnih sklepov.

Prvi model naprave so v Ljubljani izdelali lanskega maja in ga deloma tudi praktično preizkusili. Temperature in snežne razmere so jim takrat omogočale le preizkus delovanja naprave v zelo mokrem snegu in pri majhnih globinah zasutja, do približno 40 centimetrov. »V snegu, ki je vseboval celo do devet odstotkov proste vlage, to je vlage, ki ni vezana v kristalno strukturo snega, nam je uspelo zaznati lego 'ponesrečenca', kar naj bi bilo po dotedanjih dognanjih nemogoče,« je dejal mag. Šval. »Ta rezultat, katerega ponovljivost bomo morali še preveriti, je spodbuden in kaže, da bi z našo napravo v normalnih snežnih razmerah verjetno lahko odkrili ponesrečenca tudi v znatno večjih globinah.« Vendar o konkretnih številkah ni hotel govoriti, ker bo treba opraviti še veliko meritev v različnih razmerah, »še le potem pa bomo lahko z gotovostjo izrekli sodbo o uporabnosti naprave v praksi«.

Slovenska Gorska reševalna služba pri teh poskusih in pri izpopolnjevanju naprave sodeluje z nasveti, prav tako sodeluje 3. pokrajinski štab Slovenske vojske v Kranju. Lanskega junija so projekt v referatu predstavili na mednarodnem simpoziju Znanost in gore v Chamoni in je zbudil precejšnje zanimanje, pa tudi nekaj kritičnih pripomb predvsem francoskih in švicarskih strokovnjakov. Mnenja o možnosti uporabe radiometrične metode za iskanje ponesrečencev so namreč še vedno zelo deljena, čeprav predvsem nekateri avstrijski strokovnjaki verjamejo v perspektivnost te metode, prav tako pa se za sodelovanje pri tem projektu zelo zanima Inštitut za plazove in hudournike iz Innsbrucka.

DESET Odstotkov MOŽNOSTI ZA USPEH

Na vprašanja novinarja Dela, kakšne so po mnenju mag. Milana Švala možnosti za uspeh te naprave in metode, je ta odgovoril, da »moramo najprej opredeliti, kaj je to uspeh. Mogoče je, da je projekt uspešen v strokovno-tehničnem pogledu, nato pa naleti na nepremostljive težave, ko je treba razviti njegovo dokončno obliko, ki mora seveda zagotoviti uporabnost v vseh razmerah. Toda tudi tehnična in tehnološka izpopolnjenost izdelka še ne zagotavlja komercialne uspešnosti, ki je seveda naš končni cilj. Pri razvoju popolnoma novih izdelkov doseže ta cilj manj kot deset odstotkov projektov.«

Toda glede na to, da imamo na področju smučanja, alpinizma in varstva pred plazovi v Sloveniji razmeroma veliko izkušenj, pa tudi v elektroniki so nekatera slovenska podjetja cenjena po vsem svetu, si z malo sreče lahko obetamo uspeh pri tem projektu. ■

SPD 1906 - 1996 ZGVS: 90. obletnica 1. slovenskega tečaja za gorske vodnike (GV)

»Ker se je Slovensko planinsko društvo prepričalo, da je gorsko vodništvo v naših krajih pomankljivo in nedostavno, osebno glede na pričakovani večji promet v naših planinah po otvoritvi nove železnice, je sklenilo izobraziti sposobne mladeniče in može za vodniški posel in jih potem priporočiti pristojnim oblastem v pooblastitev za službo gorskih vodnikov. V to svrhu bo prirejal naš osrednji odbor strokovne tečaje za gorske vodnike, na katerih bodo strokovnjaki teoretično in praktično poučevali in vežbali gojence v raznih gorskim vodnikom potrebnih vedah. Osrednji odbor je priredil letos spomladi prvi tak tečaj.«

To je zapisano v Planinskem vestniku št. 6 iz leta 1906 pod naslovom Naši gorski vodniki. Poleg krajše notice v št. 3 istega leta, imenitne fotografije tečajnikov s predavatelji in res lepega prvega znaka slovenskega gorskega vodnika je danes to edina materialna zapuščina 1. slovenskega tečaja za gorske vodnike.

Devet desetletij je moralo preteči, da smo Slovenci v tem za slovensko gorništvu in tudi za nacionalno identiteto še kako pomembnem trenutku naši globlji pomen. Če kdaj, potem moramo zdaj, ko imamo Slovenci od leta 1991 prvič res svojo državo, gorski vodniki po svoje samostojno Zdrženje v PZS, postaviti tistemu marcu 1906. leta dostojno obeležje.

Tako bo od marca do junija na naslovnici Planinskega vestnika natisnjen znak Zdrženja gorskih vodnikov Slovenije (ZGVS) s pripisom, ki bo gorniško javnost opozarjal na res častitljivo obletnico, ki se je ne bi sramoval noben narod.

V soboto, 15. junija, bo v Informacijskem centru TNP v Trenti krajša slovesnost in vodniški družabni večer. V nedeljo, 16. junija, pa bodo iz ene ali več vršiških planinskih postojank gorski vodniki brezplačno vodili po okoliških gorah vse zainteresirane na ture in plezalne smeri vseh težavnosti, da bi proslavili 90. obletnico ter promovirali sebe in gorniški turizem nasploh.

Današnji slovenski gorski vodniki smo ponosni na svojo zgodovino, predvsem pa na redne ali občasne poklicne kolege iz preteklosti, ki so jo ustvarjali, dostikrat tudi z nasprotovanji oblastnikov in planinskih funkcionarjev.

ZGVS in njegovo članstvo sta pravna, predvsem pa moralna naslednika več organizacijskih oblik gorskega vodništva znotraj Slovenskega planinskega društva in političnih oblasti ter Planinske zveze Slovenije, ki so se glede na čas in skladno z aktualno ideologijo do leta 1991 obnašali do gorskega vodništva enkrat bolj, drugič manj naklonjeno. Samo delo društva od njegove ustanovitve v letu 1993 do danes temelji na izpopolnjevanju članstva, vzgoji kandidatov za gorske vodnike, promociji gorniškega turizma in spoštovanju vodniške tradicije. Le-to pa se odraža predvsem pri varni hoji, plezanju in turnem smučanju najrazličnejše usposobljenih ljubiteljev gora doma in po svetu v spremstvu gorskega vodnika.